

Mei 1940

- 23 De vernieling van de stad schijnt onvermijdelijk te zijn. Zij die gehoopt hadden dat slechts de haveninstallaties en andere militaire doelen zouden bestookt worden, en nu de Kapellestraat vernield zien, hebben maar één hoop : een spoedige wapenstilstand.
Branden wakkeren weer op, maar worden spoedig gedoofd door brandweermannen die er de wacht houden om uitbreiding te voorkomen.
- 24 Wat te vreezen was na de vernieling van de Fernand-Flavie, zag men deze namiddag gebeuren : het Hotel de la Plage dat als hospitaal dienst deed werd door drie bommen getroffen en in brand gestoken. Het gebouw moest in allerijl ontruimd worden. De gekwetsten en zieken werden naar het atheneum gevoerd, dat voortaan als gasthuis dienst doet. De brand was evenwel zoo hevig dat een vijftigtal soldaten niet meer konden gered worden en in de vlammen omkwamen. De brand bood langs de Zuidkant een verschrikkelijk schouwspel. Hij had zich immers uitgebreid tot de aanpalende gebouwen en 't hotel Splendid, dat op de Koningstraat uitgaf, stortte hierbij in met een akelig vreemd geruisch van de vlammenzee.

Nadere bijzonderheden

Om 14 uur houdt den Heer Burgemeester naamafroeping van de brandweermannen in de hoofdkazerne.

Rond 15 uur ongeveer vallen spring- en brandbommen op het Hotel de la Plage, waarin verschillende gekwetsten, vooral Belgische soldaten, lagen. In een oogwenk stond gansch het gebouw in brand. De bevelhebber der brandweer, de Heer Van Hecke, bevindt zich op de tweede verdieping met apotheker Quagebeur en hulpapotheker Constant, waar zij door de vlammen bedreigd worden met verstikking, of door de instortende muren met verplettering. Als bij mirakel ontsnappen ze uit den vuurpoel.

Verschillende andere personen zijn er gedood of zwaar gekwetst uitgehaald. Het onmogelijke wordt gedaan om den brand tegen te gaan, doch vruchteloos daar geen water in de stadsleidingen was, en het water uit het Leopoldspark moest getrokken worden met den motorpomp. Dank zij adjudant Parmentier wordt het Hotel Ocean gespaard, gansch het Plage-hotel brandde uit. De brandweermannen Bauché, Vermeersch, Vande Castele, Moerman, Vanthorhout en nog anderen onder leiding van voornoemde adjudant verdienen een pluimpje voor hun moedig en koelbloedig optreden. Tweeënzeventig uren zijn alle brandweermannen op post met den Heer Burgemeester H. Serruys aan het hoofd. De burgemeester bracht persoonlijk brood en hesp en bier aan de pompiers die reeds verscheidene uren zonder eten doorwerken.

Rond hetzelfde uur vallen brandbommen op het Burgerlijk Hospitaal en wordt de familie Hostijn in de Amsterdamstraat door een bom onder de puinen begraven. De oudste dochter Gabrielle is op slag gedood en de jongste zwaar gekwetst. Zeven personen werden uitgehaald. Nog vele andere woningen stortten in en begroeven slachtoffers onder het puin. De Brigadier Labbeke, alhoewel vrij van dienst, werpt verscheidene bommen van het dak van het Burgerlijk Hospitaal.

Op het Hazegras vallen eveneens brandbommen op de Firma Decrop, die weldra in lichtelaaie staat. Door de groote hoeveelheid kemp, verf, teer, waar het vuur gretig voedsel in vindt, is aan blusschen niet te denken, de gebouwen die het onringen worden evenwel gered.

Deze brand duurde een tiental dagen en een maand later zag men nog steeds dat de teerputten rookten. Een brand in het omvormingstation Hazegras wordt snel gebluscht. Twee huizen in de Oesterbankstraat branden volledig op. De brandbommen die op 't dak van de O.L.V.-kerk vallen, kunnen door de wakkere pompiers afgehaald wordt. Een zeventiental brandbommen worden in die straat gebluscht door de bekende zwemster Fernande Caroen, die er het hare bijdraagt om de oliehandel van haar vader te vrijwaren. Een huis in de Kappelstraat van den Heer Boussy, werd door de pompiers, commissaris Ameel en den Heer Corman, boekhandelaar, gered. Verder worden branden bekampt in de Kappelstraat nummers 6, 8, 10, 12, 14, 16. In de Brusselstraat wordt n° 14 gered door de brandweermannen Bauché en Vermeersch.

Bommen zijn ook gevallen op de Romestraat bij Bailleul, bij Deprez, bij Pilaeys en in een magazijn van de S.E.O.; verder in de Muscarstraat, waar alle huizen groote schade leden; in de brouwerij Deswaef, waar een achterhuis getroffen wordt, en op huizen van de Clementinaplaats en de Gerststraat.

Om 18u30 begon een hevig bombardement door vliegers op de haveninstellingen, waar oneindig veel werd verwoest.

's Nachts breekt brand uit in de Firma Cockerill en Deweert die volledig uitbranden. Ook de houtmarkt begint te branden. Brigadier Loy deed het mogelijke om den brand te omschrijven, doch daar aan manschappen te kort was, wist men niet meer waar eerst hulp te bieden.

25

's Namiddags om 14u15 had een vliegersaanval plaats waardoor een groot gedeelte van de nieuwe visschershaven werd vernield. Bommen werden op de vischmijn geworpen die reeds heel wat schade had geleden en waar heel wat pakhuizen zijn verwoest. Nu werd ook de verkoopshalle alsmede de kaaimuur getroffen waarin een groote bres geslagen werd. Tankwagons die voor de mijn stonden werden in brand geworpen en weldra sloegen de vlammen hoof op, een dikke rookwolk uitspuwend, die zeewaarts woei zoodat men mijlenver de brand kon zien. De gebouwen aan de overzijde der visschershaven leden eveneens veel schade. De magazijnen van Ostend Stores, de bureaux van de Oostendse reederij en van Telegraphie (Mr. Dumortier), Texaco, Visschersverbroedering, Gebroeders Valcke, Seghers, Lambrechts, Ghijs en Schockaert, werden geteisterd.

Een bom viel op het Kanonhotel en vernielde de koepel. Een bom viel blakbij den achterkant van het Atheneum en verbrijzelde de ruiten van de omliggende huizen, vooral het huis van Dr. Van Oye leed veel schade.

Naast het huis van den Burgemeester breekt brand uit door bommen die in den omgeving ontploften. Het huis van den Heer Deweerdt, vroegere voorzitter van de Handelskamer, brandde totaal op. Groot gevaar ontstond voor de aanpalende gebouwen en zouden zeker ten prooi gevallen zijn van de vlammen had de Burgemeester zelf de aanpalende gevels niet met water bespuit. Als een eenvoudig brandweerman bleef hij met de spuit in zijn hand tot alle gevaar geweken was.

In de Koningstraat moesten die middag drie huizen door de bewoners ontruimd worden, dit van advocaat Boyers en van tandarts De Paepe.

In de Jozef II-straat werden huizen beschadigd door bommen; die van Calmeyn, Ostijn, Wwe Verbiest en Adhem. Gerard. In de Stockholmstraat vielen bommen op de Katholieke Volksbond. Ook de Kaaistatie liep beschadigingen op.

Nadere bijzonderheden

Om 14u15 volgt een bombardement door minstens 35 vliegtuigen. Er breekt brand uit op de Reederijkaai waar de benzine-inrichtingen van Radia-Cie, Froid Industriel en andere gebouwen brandden. Te midden van dit bombardement rukte de brandweer op van het centrum naar de Voorhaven.

De brandbommen worden overal onschadelijk gemaakt. Pas zijn de blusschingswerken aangevat of opnieuw verschijnen meer dan 35 vliegtuigen boven de haveninstellingen, de vischmijn, de ateliers van de Marine, de benzinetanks (trein). De brandweermannen die met machinegeweervuur bestookt worden vinden het geraadzaam enkele ogenblikken te schuilen in het duingras. Rondom hen staat alles in brand tot zelfs de grond toe. Bij de firma Radja worden door adj. Plovie en Marcel Moerman de kranen gesloten van 3 benzinetanks die reeds gansch met rook omhuld zijn. Hierbij geven alle mannen blijk van ware doodsverachting. Op het zelfde ogenblik stonden op de wijk Opex verschillende huizen in brand. Bijna een gansche rij huizen in de Edw. Hammanstraat werden gered. Bij al deze branden werd de motorpomp gebruikt.

- 26 In de nacht van 25 op 26 mei zijn bommen geworpen rond St. Petrus en Pauluskerk, op het St. P. & Paulusplein 99, op de dekenij dus, kwam een voltreffer terecht waardoor het huis onbewoonbaar is. In de Prins Boudewijnstraat, Kaaistraat waar verschillende huizen totaal uitgebrand zijn, melden we terloops de Nat. Bank. In de Aug. Strackestraat en de Groentemarkt kwamen bommen terecht waardoor de huizen veel te lijden hadden.

(wordt vervolgt)

IS HET NU "KOKSIJDE-BAD" OF "KOKSIJDE-AAN-ZEE? PRO EN CONTRA AFGEWOGEN

Dr. W. Beele pleit, in tegenstelling tot vele moderne taalkundigen, voor het behoud - en waar nodig het herstel - van onze traditionele plaatsnamen op "-Bad" : "Koksijde-Bad", "Middelkerke-Bad", "Oostduinkerke-Bad", "Wenduine-Bad", "Westende-Bad". Al enige tijd ijveren sommigen voor het vervangen van "-Bad" door "-aan-Zee", niet zonder succes overigens, want die nieuwe namen prijken inmiddels al hier en daar op wegwijzers. Voorstanders ervan beweren wel eens dat "Koksijde-Bad" en dgl. vergoelike gallicismen zijn. Ten onrechte, protesteert W. Beele : "Zij vergeten daarbij immers dat alleen een letterlijke vertaling uit het Frans, in strijd met het eigen taalgebruik, een gallicisme kan zijn. In ons geval dus alleen "Koksijde-Zad", als letterlijkse vertaling van "Coxyde-Bains". Wie zich voor dit academisch probleempje en pleidooi enigszins mocht interesseren en zich daarin wil vermeien, verwijzen wij gaarne naar het omstandig artikelje "Koksijde-Bad" of "Koksijde-aan-Zee?" van Dr. W. Beele (uit Ieper) in het tijdschrift "Naamkunde", jaargang 12, 1980, aflevering 1-2, blz. 113-115. In feite voor de liefhebbers van het genre en voor verslaafde, verwoede puristen!

E. SMISSAERT

ENSORIANA

Heel onlangs rolde de catalogus "Tekeningen, aquarellen en prenten 19de en 20ste eeu . Kon. Museum voor Schone Kunsten Antwerpen" van de persen. Ze is van de hand van Ensorspecialiste L.M.A. SCHOONBAERT en van D. CARDYN-OOMEN.

Daarin is James Ensor met 606 tekeningen erg ruim vertegenwoordigd. Interessant daarbij is dat van quasi alle tekeningen een foto is afgedrukt. Een must !!!

N.H.